

БУДУЋНОСТ ПОЛА – ВЕНЕРА ПЛУС ИКС ТЕОДОРА СТЕРЦЕНА

Сажетак: Роман Теодора Старџена *Венера плус икс*, објављен 1960. године, толико је утицајан да је једно од највећих америчких удружења за сексуалне слободе и једнакост узело његов наслов за свој назив, а делове романа уврстило у свој програм. У раду се бавимо погледом трансхуманиста на односе између полова и уопште будућност пола. Како изгледа будуће друштво Ледом, како је уређено и створено, шта је у њему вештачко, а шта природно и да ли ће та два појма уопште нешто значити у будућности? Да ли је реакција Чарлија Џоунса, посетиоца Ледома из 50-их година XX века, на сазнање да су научници вештачки мењали људско тело, природна и да ли би тако реаговао и човек из 2013. године? У раду испитујемо и место овог дела у СФ традицији борбе полова – колико се разликује у односу на научнофантастичне романи који се баве сличном тематиком, а колико позајмљује од њих, тј. њима. Разматрамо укратко и како се Стерџенове идеје односе према филозофским разматрањима пола 70-их година XX века, посебно феминистичким.

Кључне речи: пол, трансхуманизам, научна фантастика, Теодор Стерџен, *Венера плус икс*

1. Посебност *венере плус икс*

Роман Теодора Стерџена који је предмет интересовања овог рада штампан је 1960. Иако је у почетку готово игнорисан, а малобројне критике биле углавном негативне, данас му се указује пажња коју заслужује (*a must read for every person on earth* – Massey). Заслужује је јер је наслутио неке појаве, тј. неке покрете у друштву. Овај роман који говори о мењању људског тела уз помоћ технологије, и то мењању у циљу постизања потпуне једнакости и мира у људској заједници, јавља се пре (1) сексуалне револуције, пре (2) „феминистичке научне фантастике“ и на крају, пре (3) појаве трансхуманизма. Сва три покрета, да их тако одредимо, уобличавају се седамдесетих година, трансхуманизам чак и касније, осамдесетих година, а једно од удружења трансхуманиста у Америци за свој назив узима наслов овог романа. Са јачањем трансхуманистичког покрета, повећава се и читаност овог дела, али и мења перспектива из које се тумачи.

Слика 1. Корице романа *Венера плус икс* (издање из 70-их и издање из 90-их година) као још један знак у промени перспективе у посматрању овог дела

Роман има две наративне линије. Прва, дата у парним поглављима, прати Херба и Џенет Реил, друга, дата у непарним, Чарлија Џонса. У првој линији Стерцен нам приказује 60-те године и сукоб полова на примеру младог брачног пара из предграђа типичног америчког града, у другој њиховог суседа, обичног човека у „будућој“ утопији званој Ледом. Иако касније сазнајемо да је у питању свест Чарлија Џонса, а не он сам и да Ледом није будуће друштво, већ да сакривено постоји упоредо са нашим, то не мења ништа. Ледом и даље код Стерцена стоји као идеално, будуће друштво дато насупрот нашем. Разговори младог брачног пара о томе шта је прикладно за њихову ћерку, који су послови одговарајући за жену, да ли би мушкарац требало да се угледа на жену и сл., иако по критици често предуги и заморни, служе као одличан показатељ неразумевања између полова и бацају додатно светло на предности ледомског друштва.

2. Ледомска утопија

Друштво у које Чарли Џоунс упада, тј. бива доведен назива се Ледом. Иако та реч на српском можда повлачи и друга значења, јасна је и оригинална идеја аутора – ако се прочита уназад, Ледом постаје Модел. У чему су предности овог узор-друштва? Оно што Чарли прво примећује је напредна технологија. Зграде су необичног, готово нестварног облика и он се пита како су направљене. Чини се да становници овог места до својих спратова долазе лебдећи на некаквој невидљивој платформи. Технологија је ту, али се не види. Савршена, а скривена, тј. потпуно уклопљена у околину. И чини се да сви знају како да је користе. Главни јунак, уз

водиче који су отворени и спремни да му открију све што жели, открива да Ледом технолошки почива на два изума. А-поље, осим што у првом реду скрива Ледом од остатка Земље, је толико јако да се њиме може исећи планина, али и толико функционално и прилагодљиво да се њиме може сећи хлеб. Церебростил¹, машина у облику капе која може за кратко време да пренесе огромно знање, омогућава Ледомцима да управљају А-пољем, али и да до детаља познају простор у коме живе, биљке које ту расту, своју анатомију и сл. Како један Ледомац објашњава Чарлију Цоунсу, ова два изума су им омогућила брзи пренос знања и најважније, неоптерећеност „небитним стварима“. Човек (тј. надограђени човек) је добио слободно време. Технологија му је омогућила да не брине стално о „приземним стварима“ и усмери се на побољшање себе и друштва у коме живи.

Оно што овакво друштво издваја од трансхуманистичких друштава других научнофантастичних романа јесте инсистирање на повременом мануелном раду. Свако мора да повремено нешто направи од дрвета, ради у пољу, гради куће „на старински начин“, иако нема реалне потребе за тим. Свако мора (можда би тачније било рећи жели) да проводи извесно време у природи, иако технологија и у урбаној средини обезбеђује чист ваздух. Иако човек иде испред природе, он је не уништава и не заборавља. Замерка противника трансхуманизма да технологија иде против природе овде не стоји. Технологија, (пост)човек и природа су овде у савршеној хармонији.

Треба приметити да ова утопија није настала само захваљујући **техноло-гији**. Она је настала захваљујући **забораву**. Цоунс се пита како је из људског друштва које је 60-их година XX века на рубу да само себе уништи, настало ледомско. Оно јесте настало од људи, али тако што се сачувало искључиво оно добро. Чување само доброг неминовно је са собом носило и колатералне жртве.

„Желели су [творци Ледома] да преузмемо од Хомо сапиенса само оно што никако нисмо могли избећи... Од нас су тражили само да одржимо човечанство у животу. Не његову уметност, музику, књижевност, архитектуру. Већ њега самог; у најширем смислу да одржимо сопственост човечанства, хуманитет као такав.“

(Стерцен, 1985: 170, 171)

Део романа где Филос, Ледомац са којим Чарли Цоунс проводи највише времена, објашњава Ледом (у организацијама трансхуманиста назван *Филосов манифест*²) управо инсистира на забораву. Једини табу Ледома је људско друштво. Чак и људе који су створили Ледом они не памте.

„Ми, Ледомци, не признајемо прошлост.

Ми, Ледомци, заувек напуштамо прошлост, и сва њена дела, изузев човечности у њеној најогољенијој бити...“

¹ Церебростил подсећа на церебро из стрипова и филмова *X-men*. Могуће је да је Стен Ли инспирацију добио управо од Стерцена.

² Организација *Венус плус икс* труди се да на све језике света преведе управо овај део романа. На њиховом сајту налази се и превод *Филосовог манифеста* на српски, стављен после конференције које је ово удружење имало у Београду 2006. године.

Одричемо се свега што је прошлост створила, изузев нас самих, иако знамо да је ту било и много лепога; али то је цена коју плаћамо за заштиту од штетних утицаја и за здравље; то је зид који стављамо између себе и мртве руке. То је наш једини табу, једино ограничење – и једино што захтевамо од оних који су нас родили.“

(Стерцен, 1985: 169)

Не чуди онда зашто су Ледомци на пиједестал Бога ставили дете. Најважнија од трију институција Ледома (Научна Један, Медицинска Један, Дечија Један) је управо Дечија Један. То је низ кућа грађених од земље и блата, неколико базена и широка травната површина где се деца могу слободно играти и развијати. У центру те велике ливаде је огромна статуа детета. Дете је симбол невиности и радозналости, али и симбол новог, почињање од нуле. Тако и Ледом од људског друштва не узима ништа, већ креће испочетка, неоптерећено догмама (ослобађање од догми је и прва претпоставка трансхуманизма), слободно да истражује и развија се.

3. Постчовек

Постчовек Стерценовог романа је хермафродит. Чарли Доунс са чуђењем гледа Ледомце, не може да их дефинише као мушкарце, али му не личе ни на жене. Они су заправо и једно и друго. Филос објашњава Чарлију да су Ледомци пример потпуне једнакости – истовремено оплођују и бивају оплођени. Они су, како он тврди, најбоље од оба пола.

„У ретким приликама сретћете особу која је била под једнаким утицајем и оца и мајке, и опонаша оно што је најбоље код оба родитеља. Али много чешће се дешава да људи припадну једној или другој страни; јер стаза између њих уска је и клизава... Изузев нас, Ледомаца.“ (Стерцен, 1985: 170)

По Стерценовом мишљењу, полне разлике су главни проблем у друштву. Он то потенцира увођењем истог проблема и у другу наративну линију, у причу о Реиловима. Херб Реил чита роман *Нестанак* Филипа Вајлија³:

„Он каже да су људи направили прву велику грешку када су заборавили на сличности које постоје између мушкарца и жене и усредсредили се на разлике. Он то назива првобитним грехом. Каже да је то узрок свих ратова и погрома. Каже да смо због тога изгубили способност да живимо, да нам је од ње преостао још само трачак.“

(Стерцен, 1985: 94)

Интересантно је да се нека издања *Венере плус икс* разликују у овом делу, и то у само једном слову. Но, некад једно слово мења све. Наиме, у неким стоји

³ *The Disappearance* (1951) је један од главних утицаја на Стерценово дело. Он говори о катастрофи која изазива прелом у простору и времену, тако да у једној Земљи остају само жене, у другој Земљи само мушкарци. У женској верзији Земље долази до настанка хармоничног друштва, мушка постаје дистопија.

„we’ve lost all but the trickle of the ability to live“, у неким „we’ve lost all but the trickle of the ability to love“. Живети или волети. Штампарска грешка се на крају показала небитном јер је крајња порука романа, колико год то патетично звучало, да живети значи волети. Способност превладавања разлике између себе и другог, те брига за другог је оно што је у животу битно, тј. управо то је оно што чини живот. Ипак, људи, како објашњава Филос, упркос љубави, нису способни да забораве ту разлику. Други пол им увек смета. Зато у овој утопији и долази до промене тела у циљу изједначавања полова, тј. у крајњој линији укидање пола.

Овде се неминовно јавља асоцијација на Платонову *Гозбу* и мит о андрогинном роду. Ако су двополна бића исечена на два дела (па се сродне душе траже по свету) јер су се сувише приближила боговима, онда би поновно прављење двополних бића резултовало приближавањем божанском, у смислу унапређења људских могућности. То је оно што се трансхуманистима и замера, играње Бога, али и оно што трансхуманисти истичу – захтев да људи еволуцију и даљи развој човека преузму у своје руке.

Ослобађање од терета пола јавља се и код феминистичких философкиња. Тачно десет година после Стерценовог романа, Шуламит Фајерстоун штампа своје чувено дело, *The Dialectic of Sex*.

„Крајњи циљ феминистичке револуције, за разлику од првог феминистичког покрета, мора бити не само елиминација мушких привилегија, већ елиминација самих полних разлика.“ (Firestone, 2003: 77)⁴

Стерцен и Фајерстоунова су, додуше, имали различита виђења кад је у питању реализација ове идеје. Она је говорила о кибернетичким материцама које би жене ослободиле терета рађања, Стерцен је и мушкарцима дао прилику да рађају, уз олакшање и трудноће и порођаја путем технологије. Мања зависност деце од одраслих, групно одгајање деце, све оно за шта се Фајерстоунова залагала, а што је касније изродило постгендеризам (postgenderism), покрет за превладавање пола, присутно је у Стерценовом роману.

4. Неприродност ледома

Иако Чарли Џоунс у почетку прихвата Ледом као боље друштво, верујући да је у будућности и да је у питању еволуција, оног момента кад сазна да је и даље у 1960. и да је у питању биоинжењеринг, он мења став и осуђује Ледом као „неприродно“ друштво.

„Ви сте најпрљавији чопор полно изопачених гадова који је икад имао толико здравог разума да се сакрије у рупу.“ Као да жамор прође кроз њих – у покрету, не у звуку.

Најзад: „Шта те је то изменило, Чарли Џонсе? До пре неколико часова

⁴ Превод – Сава Стаменковић.

имао си веома добро мишљење о нама. Шта те је променило?“

„Само истина.“

„Која истина?“

„Да нема мутације.“

„Зар толико значи то што је сами обављамо? Зашто је оно што смо ми урадили горе од некакве генетске случајности?“

„Баш зато што ви то радите“, Чарли дубоко удахну и плуну.

(Стерцен, 1985: 196, 197)

Ако је у лабораторији створено, ако је у томе учествовала машина, ако је то човек сам радио – неприродно је, тако резонује Чарли Џоунс, рекламни агент из 60-их година XX века. То је она генерална замерка трансхуманистима – иду против природе. Опет, то је, као што смо већ споменули, главни циљ трансхуманиста – преузимање судбине у своје руке. Self-designed фаза еволуције, по трансхуманистима, била би фаза убрзаног напретка и бољитка човечанства.

Наравно, објашњење шта је заправо природно, Чарли Џоунс не уме да да. Његов одговор је научен. Он не наступа рационално, већ поступа афективно, не промишља ситуацију и свој договор, он *зна* да је то тако.

„А да је било мутације, сматрали би нас безгрешним?“

„Мутација би била природна. Можете ли то да тврдите за себе?“

„Можемо! Можеш ли ти? Може ли Хомо сапиенс? Постоји ли више или мање ’природно’? По чему је случајна космичка честица која мења структуру гена природнија од снаге човековог ума?“

„Космички зрак се повинује законима природе. Ви их скрнавите.“

„Хомо сапиенс је први оскрнавио закон самоодржања и природно одабирање“, мирно рече Милвис. (Стерцен, 1985: 197)

Чињеница је, и то је Милвисов одговор, да је у својој историји човек много пута ишао против природе и да то и даље чини. Али је уз то осмислио и такве религијске и филозофске теорије којима се правда и које је претворио у догме. Те догме намећу границе. Јавно мњење 60-их година би одмах осудило замисао о self-designed еволуцији. Зато Чарли Џоунс овде и наступа као својеврсни *vox populi*. На питање да ли би га и други људи подржали у том ставу каже:

„Једногласнобимеподржали,сто дваодсто...Поубијалибисмовасизатрливам семе,сведопоследњегчудовишногдерлета...Ањегабисмозатворилиукавез.“
(Стерцен, 1985: 197)

Не само да би људи осудили овако нешто, него би и побили они који су у то укључени. Да ли је ситуација данас, 2013. године другачија? Осуде и даље постоје, али заговорника трансхуманистичких идеја је све више. Угледни универзитетски професори расправљају о побољшању људског тела како би се оно боље борило са климатским променама, о променама тела како бисмо се успешније борили са све бројнијим вирусима и сл. Иако друштво данас није на нивоу Ледома, можемо закључити да је напредовало у односу на време у ком је овај роман писан.

Треба напоменути и колико је осуда Чарлија Џоунса језички јака, али и колико се односи на полне разлике. Мушкарци који су и жене, жене које су и

мушкарци, прекорачење полних и родних датости је нешто што га ужасава. Реч *queer* коју он тако често употребљава, а коју је овде Соња Деканић Јаноски превела као необично, чудно или чудовишно, реч је која се у Америци, још од двадесетих година (па тако и 60-их) користи као погрдни назив за хомосексуалце. Чарли Џоунс заправо Ледомце назива педерима.

5. Замерке стерценовој утопији

Напоредо са похвалама Стерценовој замисли о превладавању разлика и хармоничном друштву, јављале су се и критике. Поједине теоретичарке сматрају да хермафродитизам није добро решење, тј. да то није идеално сједињење мушког и женског. Вратимо се на извор, тј. на старогрчки мит, али не онај о андрогинном роду, већ онај о Хермафродиту. *Ἑρμαφρόδιτος* се родио из Афродитине везе са Хермесом. Био је изузетне лепоте. Када је напунио петнаест година одлучио је да путује и истражује непознате земље. Путујући по Ликији, наишао је на реку у којој је живела нимфа Салмакида. Чим је угледала Хермафродита, одмах се заљубила у њега, али ју је он одбио. Када је помислио да је сам, Хермафродит је ушао у воду и почео да плива. Тада се Салмакида појавила поново и чврсто га загрлила, покушавајући да га љуби и грли, а што се он више опирао, то се она више привијала уз њега и молила богове да се њих двоје више никад не раздвоје. Богови су јој услишили молбу и претворили Хермафродита у двополно биће, тако што се Салмакида упила у његово тело (одатле слика Хермеса као двополног бића са женским грудима, дугачком косом и мушком грађом). Отада, сваког ко би се окупао на том извору сналазила би иста судбина.

Ан Розалинд Џоунс и Питер Стелибрас сматрају да хермафродит заправо није двополно биће. Женско се утапа у мушком у хермафродиту, служи као нешто што одузима део мушкости, те се хермафродит јавља као симбол слабог, дефектног мушкарца. Сем тога, они указују и на његово име. Оно је настало комбинацијом Афродитиног и Хермесовог имена, али је опет мушко име. Када се споји са Салмакидом, њено име потпуно нестаје.

„Овидијева прича је пример апсорпције Другог у Исто. Иако Хермафродитово име сугерише спој мушког и женског, то је ипак име дечака који, иако се спаја са Салмакидом, брише њено име; име прелази пут од комбинације два пола до апсорпције женског имена у мушко, и то, парадоксално, у тренутку потчињености мушкарца жени. У овом светлу хермафродит није унија двоје које праве другачије биће – хермафродит је пола мушкарца. Његова молба боговима да и други пливачи напусте реку као мање од мушкарца поништава нимфу као активни принцип. Она није ту као женска половина хермафродита, већ као оно што смањује његову мушкост, она га дефинише кроз негацију. Зато је Хермафродитова промена једноставно проблем мушког идентитета.“

(Jones and Stallybrass, 1991: 96, 97)⁵

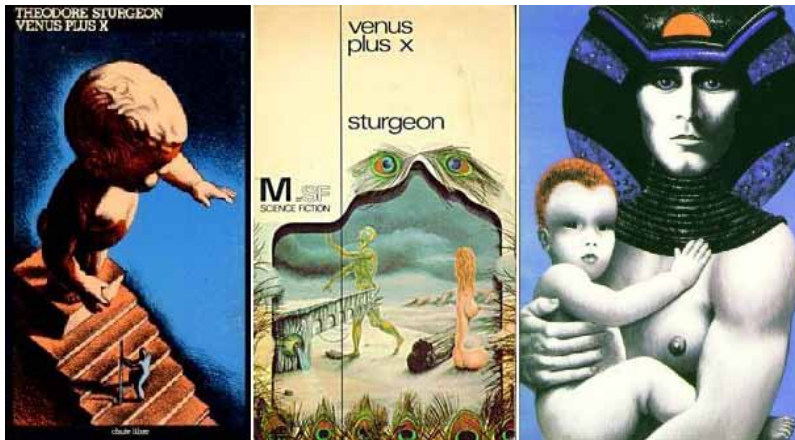
⁵ Превод – Сава Стаменковић.

Жастин Ларбарестијер се надовезује на овакво тумачење мита, истичући да Ледомци Џоунсу више личе на мушкарце, него на жене, те заговара тезу да су Ледомци заправо мушкарци са додатим женским органима, а не спој мушког и женског. Ипак, није до краја сигурна у својој тези, тј. Стерценов роман се опире неком крајњем закључку.

„Ако је жена недостатак, а мушкарац је онај који има, онда ће њихово сједињење резултовати у потпуном нестанку жене, или у претварању жене у мушкарца... Ледомци су верзија мушкарца, али не и верзија жене. Нема имплициране неутралности хермафродита... Ипак, ако су хермафродити само једна верзија мушкарца, зашто је посетилац Ледома, мушкарац, толико запрепашћен?“

(Larbalestier, 2002: 99)⁶

Интересантно је да су и издавачи наметали овакво тумачење, стављајући такве илустрације на корице романа. Стерцен сматра да је то рађено како би се прича начинила још чуднијом и привлачнијом.

Слика 2. Једно од првих издања *Венере плус икс* и корице Ровене Морил

Треба напоменути и да многи теоретичари пола не признају постојање само мушког и женског пола. Гопи Шанкар, индијски социолог, проучавајући углавном староиндијске текстове (али и Библију и Куран) и упоређујући их са савременим научним погледима на пол и род, дошао је до закључка да поред мушког и женског, постоји још 25 полова (androgynous, epicene, neutrois, retransitioner, transfeminine, transmasculine... – Mayilvaganan, 2013) и 15 различитих сексуалних опредељења. Ако има толико различитих полова, онда спој само мушког и само женског не би довео до хармоније у друштву...

⁶ Превод – Сава Стаменковић.

6. Хермафродити у другим научнофантастичним делима

Први роман који пада на памет кад се спомену хермафродити и научна фантастика сигурно је *Лева рука таме* Урсуле Легвин из 1969. године. Изасланик Екумена долази на планету Гетен, планету двополних бића, који на њега гледају као на „сексуалну наказу и перверзњака“. Заједничко је Стерцену и Легвиновој да су њихови хермафродити настали у лабораторији – сматра се да су Гетенци настали из експеримента Хаинаца. Све остало је другачије. Иако су у питању хермафродити, они су до тзв. кимера бесполни. Када су у кимеру, они бирају да ли ће играти улогу жене или мушкарца. Главна разлика је у друштву – Стерценов Ледом је утопија, Гетен Урсуле Легвин је у сталном хаосу. Интересантно је и приметити да Ледомци најљубазније примају посетиоца из другог света, различито биће, док су Гетенци Генли Аиа, како смо већ напоменули, доживели као улеза и наказу.

Исак Асимов, друго велико име научне фантастике, такође се у својим делима бавио хермафродитима. У циклусу *Задужбина и Роботи*, посебно у роману *Голо сунце* из 1957. године, Асимов описује Соларијанце који су генетским инжењерингом од себе направили хермафродите. Но, за разлику од Стерценових Ледомаца који то раде са циљем стварања хармоничне заједнице, Соларијанци то раде како би што мање долазили у додир једни са другима. Овим поступком омогућавају самооплођење, тј. изолацију, оно што највише желе. Овде се тако сједињење полова јавља као бег од друштва, не као његов спас.

Неки критичари сматрају да је Стерценов роман утицао на Константина Сторма и друге ауторе циклуса о раси Вратету. Овај циклус (научно)фантастичних романа и прича, настајао од 1987. године, говори о хермафродитској раси насталој после неке врсте апокалипсе. „We fight like men, and cry like women.“, говоре Вратету за себе, истичући тиме да су они најбоље од оба пола, што је и Стерценова теза о хермафродитима. Припадници ове расе практикују секс међусобно (аруна), али се упуштају и у „обичан“ секс – са људима. Иако су генетски надмоћнији од људи, они то не користе против њих. Тако и Ледомци не уништавају људски род, иако би то лако могли да учине.

Наравно, има још много научнофантастичних романа који се баве хермафродитима, али узгред. Споменимо овде Грега Игана. Његов роман *The Distress* говори о чак пет нових полова, а главни јунак, Акили Кувале нема гениталије, није ни мушко, ни женско, бесполан је.

Ипак, по нечему се *Венера плус икс* одваја од осталих научнофантастичних романа са (главном или успутном) темом хермафродитизма. Стерцен хермафродите нуди као утопију, као идеал, као пут којим би човечанство требало да крене. Друга разлика је да се радња овог романа не дешава у некој далекој будућности, већ у садашњем тренутку. Ово идеално друштво настаје као тајни научни пројекат, што му само, по речима критичара даје додатну реалистичност. Зато и није изненађујући утицај који овај роман остварује како у књижевности, тако и ван ње, на ширем друштвеном плану.

Литература

- Cotts, S. E. (1961). *Venus Plus X - review*, *Amazing Stories*, January 1961, 22–24.
- Dinello, D. (2005). *Technophobia! : science fiction visions of posthuman technology*. Austin: University of Texas Press
- Firestone, S. (2003). *The Dialectic of Sex: The Case for Feminist Revolution*, New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Franson, R. W. (2006). *A split-personality utopia*, доступно на: <http://www.troynovant.com/Franson/Sturgeon/Venus-Plus-X.html> [1. 6. 2013].
- Sleight, G. (2010). *Venus Plus X – review*, *Locus*, number 595, August 2010, 33–38.
- Hooper, K. (2013). *Venus Plus X: The first hermaphroditic science fiction novel*, доступно на: <http://www.fantasyliterature.com/reviews/venus-plus-x/> [1. 11. 2013].
- Jones, A. R. and Stallybrass, P. (1991). *Fetishizing Gender: Constructing the Hermaphrodite in Renaissance Europe*. In Julia Epstein and Kristina Straub (eds.), *Bodyguards: The Cultural Contexts of Gender Ambiguity*, London and New York: Routledge.
- Larbalestier, J. (2002). *The Battle of the Sexes in Science Fiction*. Middletown: Wesleyan University Press
- Massey, D. (2011). *Transgender Transhumans! Are you headed to Venus Plus X?* доступно на: <http://www.venusplusx.org/?p=1956> [4. 6. 2013].
- Mayilvaganan, V. (2013). *Madurai student pens book on gender variants*, доступно на: http://articles.timesofindia.indiatimes.com/2013-06-04/madurai/39739581_1_genders-book-tamil-nadu [1. 11. 2013]
- Shipley, E. (2002). *Post-Gender Realities and the Virtual Classroom*, доступно на: http://www.ph_karlsruhe.de/fileadmin/user_upload/dozenten/shipley/publications/post_gender.pdf [1. 6. 2013].
- Стерџен, Т. (1985). *Венера плус икс*, прев. Соња Деканић Јаноски. Београд: Просвета.
- Ventura, A. *Hermaphroditism in Science Fiction and Fantasy*, доступно на: http://www.inception-magazine.com/winter04/ae_hermaphroditism.htm [3. 6. 2013]
- Wolfe, C. (ed.) (2009). *What is Posthumanism?* Minneapolis: University Of Minnesota Press.

Sava Stamenković

GENDER AND THE FUTURE – THEODORE STURGEON’S *VENUS PLUS X*

Summary: Theodore Sturgeon’s novel *Venus Plus X*, published in 1960, is so influential that one of the largest American association for sexual freedom and equality took its title, and included some parts of the novel into association’s program. In this paper,

we explore transhumanists' view on the relations between the sexes and future of the gender. How does future society Ledom look like, how is it arranged and created, what is artificial and what is natural in it, and do the two terms mean something in the future? Is reaction of Charlie Jones (visitor from the 50s of the twentieth century), after he realizes that scientists have artificially altered the human body, natural and would reaction of the man from 2013th year be the same? We also examine place of this novel in the battle of the sexes SF tradition – how is it different from the science fiction novels that deal with similar subject matter, and how much did it borrow from them or to them. We briefly discuss how Sturgeon's ideas relate to philosophical ideas from the 70s of the twentieth century, particularly feminist ones.